

## مطالعه ی ژئوشیمی نهشته های مارنی سازند آسماری در خاور بندر خمیر، برای تولید آجر رسی

عبداله نجفی علمدارلو<sup>۱\*</sup>، پیمان رضائی<sup>۲</sup> و سجاد عباسعلی نژاد<sup>۳</sup>

۱ و ۳ دانشجوی کارشناسی ارشد رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی، گروه زمین شناسی، دانشگاه هرمزگان

۲ استادیار گروه زمین شناسی دانشگاه هرمزگان

[a.najafi.a63@gmail.com](mailto:a.najafi.a63@gmail.com)

### چکیده:

نهشته های مارنی سازند آسماری در یک برش چینه شناسی در خاور بندر خمیر واقع در استان هرمزگان، مورد بررسی ژئوشیمیایی قرار گرفت. در این برش، سازند آسماری با ستبرای ۲۲۵ متر و با سن الیگوسن تا میوسن، بین سازند پابده در زیر و سازند گچساران در بالا نهشته شده است. سنگ آهک و مارن سنگ های متشکله در این سازند هستند. برای شناخت نهشته های مارنی این سازند و قابلیت احتمالی تولید آجر از آنها، ۹ نمونه برداشت شد. این نمونه ها مورد تجزیه شیمیایی به روش XRF قرار گرفته و میانگین درصد ۱۱ ترکیب شیمیایی تعیین شد. مقایسه ی داده های حاصل با استانداردهای شیمیایی آجر، بیانگر این است که امکان استفاده از این مارن ها، به عنوان ماده ی اولیه، برای تولید آجر رسی با کیفیتی مطلوب اقتصادی و در حد انبوه وجود ندارد.

**کلمات کلیدی:** نهشته های مارنی، سازند آسماری، ژئوشیمی، بندر خمیر، آجر رسی.

### مقدمه:

آجر فرآورده ای مصنوعی است که از پختن خشت بدست می آید. خشت مخلوط همگن خاک و آب است. خاک اولیه تولید آجر بیشتر از نهشته های رسوبی چون رس، شیل و مارن تامین می گردد (کریمپور، ۱۳۸۵). به مخلوطی از رس و دیگر کانی های همراه که میزان کربنات کلسیم آن بین ۳۵ تا ۶۵ درصد باشد، مارن گفته می شود چنانچه سخت شدگی یا سنگ شدگی در آنها پیشرفت نماید واژه مارلستون یا مارلیت به آنها اطلاق می شود (Pettijohn, 1975). سنگهای مارنی با توجه به شرایط تشکیل، و رفتاری که به هنگام بهره برداری از خود نشان می دهند به عنوان یکی از مسئله ساز ترین سنگهای رسوبی مورد توجه قرار گرفته اند. خاک نهشته های مارنی در صنایع زیر کاربرد دارند: ۱- در صنعت کاشی و سرامیک برای تهیه کاشی دیوار، ۲- در صنعت آجر سازی، ۳- در کارخانه سیمان برای بالا بردن اکسید کلسیم و اکسید سیلیسیم موجود در خاک، ۴- در تهیه ایزوگام برای نرم کردن مواد موجود در ایزوگام به جای پودر تالک از خاک مارن استفاده می شود (Hooshmad et al, 2012).

### روش مطالعه: